

19.11.2020 Covid-19 Sağlık Çalışanlarının Meslek Hastalığıdır

Covid-19 Sağlık Çalışanlarının Meslek Hastalığıdır

Başladığı ilk günden itibaren Covid-19 salgınının ilk karşılayıcıları, doğaldır ki tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de sağlık çalışanlarıdır. Covid-19 salgınının başlangıcından bugüne (18 Kasım) 165 sağlık emekçisini kaybettik. Acımız sonsuzdur. Covid-19 hastalığında mesleki maruziyet açısından, sağlık çalışanları en riskli gruptur. Sağlık Bakanı tarafından 14 Ekim 2020’de açıklanan verilere göre Covid-19 hastası sağlık çalışanı sayısı 40 bini geçmiştir. Sayı giderek artmaktadır. Birçok ülkede sağlık çalışanlarının toplumun diğer kesimlerine göre 4-5 kat daha fazla Covid-19 ile hastalandığı, hatta ülkemizde olduğu gibi bazı ülkelerde de sağlık çalışanlarının 10 kattan fazla hastalanma riski taşıdıkları saptanmıştır. Bunun için “Covid-19, sağlık çalışanları için milenyumun ilk meslek hastalığıdır” tanımlamaları yapılmıştır. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve birçok uluslararası örgüt, Covid-19 hastalığının meslek hastalığı olarak kabul edilmesi yönünde çağrıda bulunmuştur. Dünya Sağlık Örgütü tarafından da salgınının başlangıcında bu yönde değerlendirmeler yapılmış; sağlık çalışanlarının korunmasına yönelik önlemlerin alınması için ülkelere uyarılarda bulunulmuştur. İtalya, Fransa, Almanya, Belçika, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri, Güney Afrika ve Malezya dâhil 130’a yakın ülke tarafından, Covid-19 sağlık çalışanları için meslek hastalığı olarak kabul edilmiştir. Ne yazık ki Covid-19 ülkemizde halen resmi olarak meslek hastalığı olarak kabul edilmemektedir. Oysa Dünya Sağlık Örgütü’nün belirttiği üzere; sağlık hizmeti nedeniyle Covid-19 enfeksiyonu geçiren bir sağlık çalışanının tedavisinin sağlanması, rehabilitasyonu ve zararının tazmini sağlık çalışanının haklarındandır. 6331 sayılı kanunumuzda da tanımlandığı üzere sağlık çalışanlarının Covid-19 hastalığı “mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan bir hastalıktır”. Yasalarımızda meslek hastalıklarının bildirim ve kaydının birincil yükümlülüğü Sağlık Bakanlığı’ndadır. Bu nedenle Covid-19 doğrudan meslek hastalığı statüsüne alınmalı, Covid-19 hastası sağlık çalışanlarının sayıları Sağlık Bakanlığı tarafından her gün şeffaflıkla açıklanmalıdır. Bu kayıt ve bildirim doğrudan SGK için bir “illiyet bağı” delili oluşturduğu konusunda mevzuatımızda gerekli değişiklikler ivedilikle yapılmalıdır. Covid-19 pandemisi ile mücadele sırasında vefat eden veya hastalanarak mağduriyet yaşayan sağlık çalışanlarının mağduriyetlerinin giderilmesi ve zararlarının tazmin edilmesinin önü açılmalıdır. Bizler emeğimizin karşılığını istiyoruz. Bizler özlük hakkımızın gereği olarak “karşılaştığımız Covid-19 ateşinin bizi yakması halinde bunun belgelenmesini” istiyoruz. Covid-19 pandemisi bizi çalışamayacak derecede yaktığında, bizlerde hasar bıraktığında, sağlığımızın olmazsa olmaz sosyal belirleyicisi olan “yaşamımızı idame ettirme sosyal güvencesi” istiyoruz. Dünyanın her tarafında verilen bu özlük hakkının ülkemizde de yasalaşmasını talep ediyoruz.

Esasen yeni bir yasa çıkarılmada da bu konuda idari düzenleme ile sağlık çalışanları bakımından Covid-19 iş kazası ve meslek hastalığı sayılabilir. 6331 sayılı kanunun ve Türkiye’nin tarafı olduğu ILO’nun 155,161 ve 187 sayılı sözleşmeleri böyle bir imkan tanımaktadır. Ayrıca, Çalışma Gücü Ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği’nin "Meslek Hastalıkları Listesi" başlıklı 18. maddesinin (ç) bendinde "D Grubu: Mesleki Bulaşıcı Hastalıklar" ana grubu buna imkan tanımaktadır.

Sayın basın mensupları, dünyada ve ülkemizde bugün için geçerli olan hiçbir İşçi/Çalışan Sağlığı ve Güvenliği (İSG) mevzuatı doğaldır ki Covid-19 pandemisini öngörmemiştir. Ülkemizde geçerli olan hiçbir mevzuat sağlık çalışanlarının bu virüsten etkilendiklerinde uğradıkları hasarı telafi edici hükümler içermemektedir. Bu nedenle Sağlık Emek Meslek Örgütleri olarak yeni bir yasa taslağı önerisini savunuyoruz. Bu taslağın TBMM yasama komisyonlarında ele alınarak, uygulanabilir bir şekilde kabul edilmesi konusunda siz basın mensupları dahil tüm siyasi parti ve oluşumlardan ve halkımızdan destek istiyoruz.

“Covid-19 sağlık çalışanları meslek hastalığı yasası” tasarısında olması gereken maddeler;

1. 5510 sayılı kanunun 4. maddesinin (c) bendinde tanımlanan kamu görevlilerinin aynı kanunun 13. maddesindeki iş kazası, 14. maddesindeki meslek hastalığı sigortaları kapsamı içine alınması,
2. Sağlık hizmeti verilen kamu ve özel işyerlerinde çalışan personelin tamamının işyeri esasına göre sağlık çalışanı sayılması ve buna göre iş kazası ve meslek hastalığından yararlandırılması,
3. Sağlık Bakanlığı HSYS (Halk Sağlığı Yönetim Sistemi) kayıtlarında bulunan “sağlık çalışanı” ibaresi altında tüm Covid-19 olası ve kesin olgularının meslek hastalığı olarak kabul edilmesi,
4. Bu sistemde kayıtlı olan, Covid-19 olası (PCR negatif ancak SARS/Cov-2/covid-19 ile uyumlu klinik ve tomografik bulgusu olan) ve kesin (RT- Covid-19 PCR pozitif) olguların “illiyet bağı” olarak kabul edilmesi için SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu) İKMHS (İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Sigortası) Daire Başkanlığına gönderilmesi,
5. Covid-19 nedeniyle herhangi bir sistem ya da organında geçici ya da kalıcı anatomopatolojik fonksiyonel hasar oluşmuş olanların maluliyet yönünden “Sağlık Bakanlığı tarafından bildirilen tanıdan başka bir illiyet bağı aranmaksızın” SGK tarafından yetkilendirilmiş ilgili kurullarınca değerlendirilmesi,
6. SGK’nın yetkili bu kurulları tarafından yapılan bu değerlendirmeler sonucu belirlenen MKGAO (Meslekte Kazanma Gücü